

Nr 440

Av herr Allard m. fl., om inrättande av vissa gymnastik- och idrottslärartjänster vid universiteten.

(Lika lydande med motion nr 396 i Första kammaren)

I årets statsverksproposition över ecklesiastika ärenden har departementschefen hemställt om en ökning av antalet gymnastik- och idrottslärartjänster vid de fyra största universiteten med heltidstjänst för manliga studenter samt tre halvtidstjänster och en utökad timarvodestjänst för kvinnliga studenter. Vidare hemställs om en ökning av omkostnadsanslaget för Göteborgs och Stockholms del med sammanlagt 4 000 kronor.

Propositionen innebär att departementschefen i stort sett avvisar de förslag till upprustning av studentidrottens resurser, som föreslås av kanslern för rikets universitet.

Kanslern föreslår i sitt yttrande över önskemålen för budgetåret 1965/66 följande anslagshöjningar fördelade på de olika universiteten:

Uppsala: inrättande av två gymnastik- och idrottslärartjänster i Ao 20 i stället för den nuvarande tjänsten i A 18. För den kvinnliga gymnastiken föreslår kanslern en halvtidstjänst i A 18.

Lund: en uppflyttning av en existerande tjänst i Ae 18 till Ao 20 och inrättandet av ytterligare en tjänst i Ae 18 samt en höjning av anslaget till ledaren för den kvinnliga gymnastiken med 5 496 kronor.

Göteborg: inrättandet av en idrottslärartjänst i Ae 18 i stället för arvodestjänst motsvarande samma löneklass samt inrättandet av en halv tjänst i lönegrad A 18 för en kvinnlig idrottsledare.

Stockholm: inrättandet av tre idrottslärartjänster i Ae 18, varav en för de kvinnliga studenterna, samtidigt som en arvodestjänst i A 18 indrages.

Beträffande materielanslagen för studentidrotten föreslår kanslern för Stockholm och Göteborg en ökning av nuvarande anslag med 9 000 kronor respektive 8 500 kronor. Detta under förutsättningen att kostnaderna för lokalhyra i fortsättningen bestrides av statens allmänna fastighetsfond. Departementschefens hemställan bygger dock på att även lokalkostnaden skall täckas av materielanslaget.

Årets statsverksproposition innebär, bortsett från några smärre höjningar av materielanslagen och en omändring av en halvtidstjänst i Göteborg till heltid, den första förändringen av anslagen till studentidrotten alltsedan de nuvarande gymnastik- och idrottslärartjänsterna inrättades, de flesta på

fyrtyotalet. Sedan dess har en mycket snabb utveckling av studentantalet skett utan att denna på något sätt motsvarats av anslagshöjningar. Trots att man i dag har 55 000 studenter är antalet idrottslärartjänster detsamma som under den tid man hade 15 000 studenter. Redan vid 1970-talets mitt räknar man med att antalet inskrivna studenter kommer att överstiga 82 000. Om inte en snabb upprustning av de redan nu helt otillräckliga resurserna kommer till stånd inom en snar framtid kommer situationen att bli helt ohållbar. En god början på denna nödvändiga upprustning vore de av idrottsnämnderna äskade och av kanslern tillstyrkta anslagshöjningarna.

Betydelsen av att den studerande ungdomen bedriver motionsidrott har, särskilt under senare år, kraftigt understrukits av läkarvetenskapen. Regelbundna kroppsövningar befrämjar en psykisk avspänning som indirekt kan främja studieprestationerna. De bidrar också till att öka kontaktmöjligheterna på studieorten och därmed till en bättre anpassning.

Intresset för rekreation och idrott bland studenterna är otvivelaktigt stort, och de undersökningar som gjorts pekar på att det är i stigande. En vid sociologiska institutionen i Uppsala utförd undersökning rörande de studerandes motionsvanor ger vid handen att mer än 70 % av de manliga och ca 65 % av de kvinnliga studenterna utövar någon form av gymnastik eller idrott. Vid tandläkarhögskolan i Stockholm fann man att 87 % av studenterna önskar delta i organiserad motionsidrott av någon form, och av dessa vill 60 % ha denna verksamhet på schemabunden tid under kompetent ledning. Vid ett flertal lärosäten har man under senare år testat studenternas, i de flesta fall recentiorernas, intresse för gymnastik och idrott. Undersökningarna omfattar flera tusen studerande, och resultatet ger ganska entydigt vid handen att mellan 60 och 70 % av de tillfrågade önskar bedriva någon form av idrott under sin studietid.

Tidigare har statsmakterna hävdat att studenter bör ansluta sig till civila idrottsföreningar, som står öppna för alla kategorier. Det står dock klart att de civila klubbarna ej kan tillgodose de stora studerandegruppernas behov av motionsidrott. Detta framgår av undersökningar som gjorts inom olika idrottsföreningar såväl i Stockholm och Uppsala som i Lund.

I årets statsverksproposition hänvisar departementschefen till den arbetsgrupp inom ecklesiastikdepartementet som har till uppgift att utreda det indirekta studiesociala stödet och även behandlar idrottsfrågor. Det är i och för sig utmärkt att hela frågan sakkunnigt utreds, men detta får inte hindra att nödvändiga reformer genomförs redan nu. Speciellt viktigt är det att minst en gymnastik- och idrottslärartjänst på varje kårort ordinarie sättes och placeras i en konkurrensmässig lönegrad, lägst i nivå med idrottslärartjänster vid seminarier. Så länge tjänsterna är enbart arvodes-tjänster och dessutom innebär obekvämlig arbetstid med mycket arbete på kvällstid, är det omöjligt att få de existerande tjänsterna besatta med kom-

petent folk. Idrottslärartjänsten vid Stockholms universitet står för närvarande vakant i brist på kompetenta sökande, och i Göteborg finns en utmärkt idrottslärare, som är intresserad av tjänsten men inte anser sig kunna ta den förrän den blivit ordinarie. På grund av idealitet från ledarna på övriga kårorter har dessa tjänster kunnat besättas, men det är en tidsfråga innan man där kommer att befinna sig i samma situation som i Stockholm och Göteborg.

Med hänvisning till ovanstående och med beaktande av att studenternas behov av motionsidrott inte effektivt kan tillgodoses på annat sätt än genom en utvecklad organisation inom universitetets ram får undertecknade föreslå,

att riksdagen måtte besluta att vid universitetet i Uppsala inrätta två gymnastik- och idrottslärartjänster i Ao 20 i stället för den nuvarande tjänsten i Ae 18; vid universitetet i Lund omvandla en befattning som lärare i gymnastik och idrott från Ae 18 till Ao 20 samt inrätta en befattning i Ae 18; vid universitetet i Göteborg inrätta en gymnastik- och idrottslärartjänst i Ae 18 i stället för en existerande arvodestjänst i samma lönegrad; vid universitetet i Stockholm inrätta tre idrottslärartjänster i Ae 18, samtidigt som en arvodestjänst i A 18 indrages.

Stockholm den 22 januari 1965

Henry Allard

Erik Tobé

Dag R. Edlund

Rune Gustavsson

i Alvesta